

KB - PARTICULIERENSERVICE

KB-NEW LIFE* Een nieuw leven voor de levensverzekering

De Kredietbank heeft een totaal nieuw spaar- en verzekerings-
produkt voor u uitgedacht : KB-New Life. Een soepele formule
met alle voordelen van de klassieke levensverzekering, maar
zonder de nadelen. Met KB-New Life :

- bepaalt u zelf hoeveel en wanneer u spaart;
- geniet u een gewaarborgde interest van 4,75%, vermeer-
derd met een jaarlijkse winstdeelneming;
- verhoogt uw rendement door de fiscale aftrekbaarheid.

Verzekeer vandaag
nog uw toekomst.
Met KB-New Life.

U verneemt er alles
over in elk kantoor
van de Kredietbank.

*KB-New Life wordt afgesloten bij Omniver Leven NV, verzekeringsonderneming toegelaten
onder codenummer 1007 om tak 21 "Leven" te beoefenen (KB 31.05.90 - BS 22.06.90).

Kantoor van afgifte : BRUGGE X

België/Belgique
P.B.
BRUGGE X
4/783

vivat academia

berichtenblad van het Verbond der Vlaamse Academicici
tweemaandelijks behalve juli en augustus nr. 77 mei - juni '91

Inhoud

Brussel. Een benadering	<i>R. Hendrickx</i>	1
Festival van Vlaanderen en V.V.A.		7
Wech mette ongeleikhijd!	<i>Dr. Germ. Fil. Y. Stoops</i>	8
Ieper - Poperinge - Wervik... een flinke twintiger		12
Mededelingen		18
Personalia		19

secretariaat : Em. Jacquainlaan 126
1000 Brussel - tel. 02/218 68 20
giro 000-0429238-13

verantwoordelijke uitgever : F. Mollet
Baron Ruzettelaan 260
8310 Brugge

De houding van Vlaanderen tegenover Brussel

Enkele losse bedenkingen naar aanleiding van de studie van Decan voor Weckx.

Inleiding

Brussel als dusdanig is een begrip met veel facetten. Wie zijn houding wil bepalen ten opzichte van Brussel zal dan ook zijn houding moeten analyseren ten opzichte van al deze facetten. Deze tekst probeert allereerst een analyse te zijn. Vanuit deze analyse proberen we onze houding op te bouwen tot een coherent geheel.

We zullen vervolgens proberen na te gaan of onze conclusies parallel lopen met deze uit het rapport.

Brussel in zijn veelzijdigheid

Niet exhaustief kunnen we volgende aspecten onderkennen.

BRUSSEL als HISTORISCHE STAD

BRUSSEL als EUROPESE STAD

BRUSSEL als LEEFSTAD

BRUSSEL als CULTUREEL CENTRUM

BRUSSEL als HOOFDSTAD VAN VLAANDEREN

BRUSSEL als HOOFDSTAD VAN BELGIE

BRUSSEL als HOOFDSTAD VAN EUROPA

BRUSSEL als ECONOMISCH GEWEST

Brussel als STAD VAN MIGRANTEN

BRUSSEL als WERKSTAD VOOR PENDELAARS

Trachten we over al deze aspecten onze gedachten te ordenen.

R. Hendrickx.

I. BRUSSEL als HISTORISCHE STAD

Dat Brussel een rijk historisch verleden heeft hoeft geen betoog. Voor zover er op school nog geschiedenis onderricht wordt, wordt iedere scholier hiermee geconfronteerd. Uitweiden hierover hoeft niet.

De uitingen van dit rijk historisch verleden in architectuur en kunstpatrimonium zijn terecht aspecten waar iedere Vlaming trots mag op zijn, temeer omdat Brussel in origine een Vlaamse stad is. De verfransing is maar "op latere leeftijd" begonnen maar is helaas vandaag de dag een feit.

Brussel promoten als historische stad kan door iedere Vlaming zonder moeite onderschreven worden.

We zouden ons zelfs moeten inzetten om het historisch patrimonium te vrijwaren en te behoeden tegen de ijver van bouwpromotoren en grondspeculanten. Dit geldt trouwens niet enkel voor Brussel.

II. BRUSSEL als EUROPESE STAD

We kunnen redelijkerwijze aannemen dat de Vlaming zich beter thuis voelt in de Europese context dan in de Belgische. De meeste jonge Vlamingen voelen zich op de eerste plaats Europeaan. Of het nu gaat over "l'Europe des Patries" of "l'Europe des Nations" laten we hier even in het midden.

Hoewel het Europa van vandaag al een hele weg heeft afgelegd, moeten we beseffen dat de Europese Gemeenschap nog geen volwaardige Staatsstructuur is. De zwakheid van de EEG komt bij iedere crisis duidelijk naar voren. Deze zwakheid is te situeren op politiek, economisch, sociaal en militair vlak. Hieruit moeten we logisch besluiten dat de Belgische context nog voor een heel aantal jaren dominant zal zijn, wat niet wegneemt dat we ons actief moeten voorbereiden op een Europese context.

De grote troef voor de Vlaming schuilt hem (of moeten we zeggen "school") in zijn talenkennis. Aangezien hij leeft op de scheiding van de romaanse en de germaanse talen en door zijn politieke context gedwongen werd deze twee te harmoniseren, heeft hij een natuurlijke aanleg tot het spreken van meerdere talen. Hoe belangrijk het taalonderricht is voor de Vlaamse Gemeenschap in de Europese context kan niet voldoende onderstreept worden.

Meteen moet worden aangestipt dat, als wij inderdaad resoluut de Europese kaart trekken, wij voor volgende zaken oog moeten hebben.

1. Wij moeten een vriendelijk beleid voeren ten opzichte van anderstaligen waarvan wij de eigenheid respecteren.
2. Binnen de Europese context moeten wij waarborgen krijgen voor het

taalgebruik van de kleinere gemeenschappen, m.a.w. ook de anderen moeten onze eigenheid respecteren;

Beide puntjes vergen enige verduidelijking.

De Vlaamse strijd voor cultuurautonomie en de Taalstrijd in het bijzonder heeft van de Vlaamse Beweging veel energie en offers gevraagd. Nochtans is hij gestreden en op het resultaat mogen we fier zijn.

Het is merkwaardig hoe de jonge Vlaming hier verschilt in houding ten opzichte van de Vlaming die deze strijd nog heeft meegemaakt. We menen hier een generatiekloof te onderscheiden.

De jonge Vlaming reageert veel zelfbewuster. Durft makkelijker op een andere taal over te schakelen, wetende dat hij hier zijn superioriteit mee manifesteert. Hij zal ook zonder complexen Frans spreken.

De oudere Vlaming reageert dikwijls te defensief, bijna nog vanuit een minderwaardigheidscomplex en met nog vers in het achterhoofd de taalverandering van voor de Taalstrijd. Velen van deze generatie schrijven nog steeds Taal- en Cultuurstrijd hoog in het vaandel zonder oog te hebben voor de Economische en Sociale ontvoogding die voor ons volk zo dringend noodzakelijk zijn. Hierdoor komt het dat Voerense carrousels en belachelijke bestuurstoestanden mogelijk zijn en ons bovendien een belachelijk imago geven in het buitenland. Ik wil hier geenszins mee bedoelen dat wij deze toestanden moeten tolereren. Ik wil wel pleiten voor een andere aanpak waarbij we randfenomenen niet moeten oplazen tot prioriteiten, terwijl we aan de echte mistoestanden niets doen.

Daarover later meer.

Mijns inziens zou Vlaanderen een "taalvriendelijk" beleid moeten voeren naar anderstaligen binnen de Europese context. Een gratis taalonderricht voor nederlands onkundigen is hier een eerste component van. Tegelijkertijd moet het er voor waken dat het eigen karakter vernietigd wordt om redenen van commerciële of toeristische aard. Om duidelijk te zijn: Franstalige winkelschrijven in Knokke kunnen niet, een tweetalige winkeldochter is aangeraden, als ze ééntalig is spreekt ze Nederlands. Taalwetgeving hierop is wenselijk, juridisch mogelijk, maar alleen efficiënt wanneer ze ook gecontroleerd en gesanctioneerd wordt.

Wat Brussel betreft moet er dus een onderscheid gemaakt worden tussen de Vlaamse randgemeenten en Brussel-stad, gebied dat officieel tweetalig is. Maar daarover meer in Brussel als Vlaamse hoofdstad.

Samenvattend denk ik dat het de taak is van de Vlaming te ijveren voor een Europa dat de beste kansen geeft op een ontvoogding van de volkeren van

elk volksvreemd element. Hierin moet de moderne Vlaming als meertalige perfect kunnen functioneren in wederzijds respect met anderstaligen. Hij zet zich zelfbewust af tegen elke agressie tegen zijn verworvenheden maar weet tevens dat zijn taalgemeenschap gewaarborgd is. Complexloos streeft hij naar verdere economische en sociale ontvoogding.

Ten opzichte van de gemeenschap Europeanen die zich in Brussel concentreert voert hij een politiek van onthaal die erop gericht is Vlaanderen te promoten. Gratis taalonderricht en een opnemen van Europeanen in onze cultuurwereld moeten hiervan componenten zijn.

III. BRUSSEL als LEEFSTAD.

Brussel vertoont de kwalen die eigen zijn aan veel hoofdsteden : criminaliteit, verkrotting, files, betogingen, lawaaihinder, grondspeculatie, noem maar op. Deze kwalen zijn gelukkig beperkt tot de stad Brussel. De gordel errond daarentegen is een enig mooi gebied, heuvelig, groen, prettig om in te leven. In dit gebied komt het eigenaardige specimen 'de Vlaamse Brusselaar' voor, in Brussel-stad omschreven als "het Ketje".

Deze Brusselaar maakt deel uit van een minderheid, zoals Marokkanen, Turken, Tunesiërs, Zaïrezen enz.

Hij is moeilijk te situeren : er is geen "Vlaamse wijk", zoals er wel een Zaïrese is bijvoorbeeld. Je moet zelfs dikwijls moeite doen om deze "cameleonachtige" zijn ware aard te laten tonen. Je vermoedt hem soms achter een franssprekende ober die naar de keuken toe "brussels" spreekt.

Het lijkt ons toe dat Brussel als leefstad een droevig lot tegemoet gaat, waarin de brusselse Vlaming een met uitsterven bedreigde soort wordt. De grondspeculatie, mede in de hand gewerkt door het ontbreken van een Vlaamse strategie, maakt van Brussel-leefstad een dode stad. De Brusselse Vlaming uit de periferie daarentegen zit in een hele andere toestand. Hij woont in een mooie leefomgeving, ervaart ook zijn welstand maar leeft in het spanningsveld tussen twee cultuurgemeenschappen met alle gevolgen vandien. Hij staat, of hij het wil of niet, op de bres, en krijgt hiervoor noch steun, noch sympathie van zijn volksgenoten. De affiniteit van de doorsnee Vlaming met de Vlaamse Brusselaar is zwak tot onbestaande.

De Vlaamse beweging heeft zich hierover eigenlijk nooit vragen gesteld. Anders had zij haar strategie - voor zover bestaande - aangepast. Wij voelen ongewild de Brusselaar als iets apart. We kennen België als Vlaanderen, Brussel en Wallonië, niet als de Vlaamse en de Franse Gemeenschap. In dit beeld staat de Brusselaar buiten Vlaanderen. Hoe dat komt is natuurlijk historisch te verklaren, maar het blijft een feit waar we niet omheen kunnen en waar

zelfs slagzinnen als "Antwerpen laat Brussel niet los" niets aan kunnen veranderen. Brussel als leefstad blijft bijna een contradictio in terminis. De migrantenbevolking die tijdelijk verkrotte woonwijken bezet - in huizen die enkel gedoemd zijn vervangen te worden door kantoorgebouwen - vlucht in vele gevallen zelf voor de toenemende criminaliteit.

Wijken, zoals deze rond het Noordstation, worden na valavond best vermeden.

Een plan om de leefbaarheid van Brussel te verbeteren lijkt nergens voorhanden, en het is niet via televisiespots of affiches dat deze zal verbeteren. Moet Brussel als leefstad opgegeven worden ? Dit blijft een open vraag.

IV. BRUSSEL als CULTUREEL CENTRUM

Brussel als cultuurstad heeft een aantal troeven. Het beschikt niet alleen over uitstekende musea, concertzalen en theaters, het herbergt ook de BRT en de RTB. Het bezit bovendien rariteiten zoals de kapel Koningin Elisabeth en haar vermaarde wedstrijd, of zeggen we beter "La Chapelle" en de "Concours Reine Elisabeth". In de meeste van deze centra is de leiding Franstalig, het beschermcomité Franstalig, de raad van bestuur Franstalig. Veelal ook is de Nederlandstalige catalogus bij grote tentoonstellingen "toevallig" uitgeput en stelt de doorsnee Vlaming zich dan ook tevreden met een Franstalige catalogus.

Wanneer je in de wandelgangen even het geroezemoes concreetiseert hoor je de schelle klanken van Franstalige dames er bovenuit. Het bedienend personeel spreekt je steevast in het Frans aan en houdt dat vol zelfs al antwoord je in het Nederlands (een fenomeen dat zich in iedere Brusselse doorsnee winkel voordoet trouwens). De Vlaamse Gemeenschap wil nochtans aanwezig zijn en blijven in deze biculturele omgeving. Blijkbaar functioneert zij graag als "melkkoe". Ze mag zich tevreden stellen met een vermelding in de catalogus en een flinke financiële bijdrage storten en daarmee is de kous af. Heeft er al één minister van cultuur tweetaligheid geëist en gecontroleerd bij het personeel dat ingezet wordt bij culturele manifestaties ?

Of het nu in de Munt is of in "den Beaux Arts", steeds weer word je ermee geconfronteerd.

Je kan je afvragen of Vlaanderen er niet beter zou aan doen prestigieuze tentoonstellingen te organiseren in Gent, Antwerpen of Mechelen. Of het niet beter zou zijn manifest afwezig te blijven op unitaristisch opgevatte cultuurmanifestaties. Is het consequent te ijveren voor een grotere autonomie en tegelijkertijd de oude gedragslijn blijven verderzetten ? Blijft onze cultuur Belgisch ?

V. BRUSSEL als HOOFDSTAD VAN VLAANDEREN

Er zijn weinig voorbeelden van hoofdsteden die op de grens liggen van het territorium waarvoor ze hoofdstad zijn. Een hoofdstad ligt meestal centraal. Er zijn ook weinig voorbeelden te vinden van hoofdsteden waarvan de meerderheid der inwoners een andere taal spreekt dan deze gesproken door de meerderheid van de bevolking waarvan ze hoofdstad zijn.

Nochtans heeft men het nodig geacht Brussel uit te roepen tot hoofdstad van Vlaanderen.

De verklaringen hiervoor zijn veelvuldig.

Het argument dat Brussel een Vlaamse Stad is en de historische rol heeft hoofdstad te zijn van Vlaanderen lijkt me zand in de eigen ogen strooien. Het is wel zo dat de invloed van Leuvense hoogleraren op de politiek van dit land nogal doorweegt, dat bovendien al de oude unitaristische macht in Brussel geconcentreerd is en dat de verbindingen via openbaar vervoer vanuit elke uithoek van het land op Brussel geconcentreerd worden.

Vanuit het unitaristische denken is het de evidentie zelf dat Brussel hoofdstad moet zijn van Vlaanderen.

Onze "gemeenschappelijke" diensten en ministeries zijn er immers allemaal gevestigd; economische zaken, landsverdediging, buitenlandse betrekkingen, enz.

Dat de Vlaming zich in zijn eigen hoofdstad niet op zijn gemak voelt, laat staan er enige band mee voelt, heeft blijkbaar voor de Vlaamse politicus bij de keuze van zijn hoofdstad weinig doorgewogen.

Dat hij daarbij Brussel en de Brusselse economische machten nog een handje toesteeft om binnen de Belgische context een derde volwaardig economisch gewest te vormen, ziet hij met evenveel kortzichtigheid over het hoofd. Het argument dat men de vooruitschrijdende verfransing en de Francofone agressie kan tegengaan door de bewuste en manifeste aanwezigheid van Vlaanderen in Brussel lijkt me ook niet door de realiteit bevestigd te worden.

Samengevat en voorzichtig gesteld lijkt me de keuze van Brussel als hoofdstad van Vlaanderen op zijn minst gezegd een twijfelachtige keuze, vooral ook omdat Brussel al hoofdstad is van België en daarbij nog een rol op zich wil nemen als hoofdstad van Europa.

(wordt vervolgd)

Festival van Vlaanderen en V.V.A.

Op 11 juni jl. hadden prof. Ponette en apr. Lamens een onderhoud met de heer Briers van het F.v.V.

Resultaat daarvan is het terug opnemen van een traditie die in het vergeetboek was geraakt.

Onder auspiciën van V.V.A. heeft op vrijdag 27 september 1991 om 20 uur in de *Sint-Baafskathedraal te Gent* een concert plaats in het kader van het Festival van Vlaanderen.

Europe's Cathedral Concerts: "Tod und Verklärung" -

Requiem - De Concerten van het Gulden Vlies:

F.J. Haydn (1732 - 1809)

BRT Filharmonisch Orkest, BRT Koor &

The Philharmonia Chorus, met o.a.

Dennis Russell Davies en Elizabeth Laurence.

Haydn, Die Sieben letzten Worte unseres Erlösers am Kreuze (versie voor orkest)

Ligeti, Requiem.

Na het concert zullen alle klokken luiden - met inbegrip van Klokke Roeland. Tijdens de receptie op het stadhuis - voor het V.V.A., het orkest, het koor en de solisten, evenals de prominenten - zal onze algemeen voorzitter een korte toespraak houden.

Voor deze gelegenheid krijgen V.V.A. leden, zeer uitzonderlijk, de beste plaatsen (900 fr.) tegen de helft van de prijs: 450 fr.

Daarom is het noodzakelijk zo spoedig mogelijk te laten weten of U van deze gelegenheid gebruik wenst te maken, door overschrijving van 450 fr. x aantal personen op het rekeningnummer 414.3249821.66 van V.V.A., met vermelding van naam en afdeling, + "concert".

Wees ertijdig bij! Ten laatste op 20.08.1991!

Wech mette ongeleikhijd ; sgreif ermaar oplos !

Een bevriend taalkundige, professor aan een universiteit ver buiten ons taalgebied, illustreerde het onbegrip en de verholen minachting waarmee zijn vak bejegend werd, als volgt :

Als een prof. in de scheikunde of de criminologie uitspraken doet over zijn vakgebied, is er geen enkele prof. uit andere faculteiten die eraan zou denken zich als expert ter zake op te werpen. Als een taalkundige echter bepaalde meningen uiteenzet over zijn vak, de moedertaal, voelen alle andere profs zich geroepen om er zich mee te bemoeien : ze denken dat ze er verstand van hebben, want ze hebben allemaal al leren lezen en schrijven..."

In Vlaanderen ligt dat niet anders : over taal en spelling doet iedereen zijn zegje, niet gehinderd door kennis van zaken. Zo verscheen in *Vivat* nr. 76 een stukje onder de titel *Ongeleikhijd*, ondertekend door mevr. Bens-Michiels. Ik heb de redactie van *Vivat* er zo half en half van verdacht een gefingeerd artikelje gepubliceerd te hebben om een paar neerlandici op stang te jagen. Misschien trap ik inderdaad in die valkuil, maar dan wil ik in elk geval reageren om andere naïevelingen te waarschuwen.

Wie zich een oordeel over spelling aanmatigt, moet om te beginnen een onderscheid maken tussen taal en spelling. De spelling is het omhulsel van de geschreven taal, niet de taal zelf. Wie een spellingwijziging als taalwijziging beschouwt, doet hetzelfde als diegene die denkt dat het opnieuw spuiten van zijn auto hem een ander, wellicht beter voertuig zal bezorgen. Wie het op zijn kop zetten van onze traditionele spellingregeling aanprijst als een winst voor de "Vlaamse zaak", vergist zich. Dat betekent niet dat spelling onbelangrijk is, maar juist daarom moeten ondoordachte uitspraken en voorstellen dienaangaande vermeden worden, moeten academici - en zij niet alleen - met kennis van zaken kunnen oordelen.

Mevr. Bens-Michiels is niet gelukkig met de aanstelling van een nieuwe commissie met beperkte opdracht. Zij pleit voor een "volledige vereenvoudiging", weliswaar zonder erbij te zeggen wat ze daarmee bedoelt. Als argumenten noemt zij het streven naar maatschappelijke gelijkheid en ons aanzien bij de internationale gemeenschap. Ik betwijfel ten eerste of onze Europese part-

ners hoog naar ons zouden opkijken als we te hunnen gerieve onze spellingtradities overhoop zouden halen. Dat de moeilijkheden met onze spelling vooral minder-ontwikkelden treffen, wil ik niet uitsluiten. De vraag is alleen maar of we hierbij dan niet veeleer aan symptomen dan aan redenen van de sociale achterstand moeten denken.

Wie de geschiedenis, de lijdensweg van onze spellinghervormingen kent, weet dat een "volledige vereenvoudiging" geen haalbare kaart is. De niet eens zo drastische plannen van de commissie Péee-Wesseling (1964-1973) hebben zoveel stof doen opwaaien dat de voorstellen veilig in de diepvries opgeborgen werden. Het heeft jaren geduurd eer er nog een schuchtere poging gedaan werd om spellinghervormingen weer bespreekbaar te maken.

Intussen zitten we, al sedert 1954, opgescheept met een *Woordenlijst* die vol inconsequenties en spitsvondigheden zit. *Enthousiast* kun je op vier manieren schrijven (ook : *enthoesiast*, *entousiast* en *entoesiast*) maar *beklagenswaardige kinderen en ambtenaren moeten de voorkeurspelling gebruiken. Onthoud intussen ook dat een redactie* (met c) zich buigt over een *publikatie* (met k). Vergeet ook niet dat je *bessesap* schrijft, omdat één bes al sap produceert, maar *bessenjenever*, omdat jenever met één besje onwaarschijnlijk is ...

Met dergelijke futiliteiten verliezen we allemaal zeeën van tijd. Een officiële commissie, die zulke dingen uitpluist en eindelijk die knopen doorhakt, is daarom alleen al uiterst zinvol. Als men de spelling daarentegen helemaal op losse schroeven zet, is het hek van de dam en gebeurt er in het eerste decennium weer niets. Trouwens, de redenen voor een grondige spellinghervorming liggen niet voor de hand en bovendien kost ze miljarden. Er wordt wel met de vinger gewezen naar die moeilijke werkwoordsvormen, maar de spelling daarvan zit volkomen logisch in elkaar : ze kan dus geleerd en aangeleerd worden. Dat vraagt inderdaad tijd, maar het is meteen een permanente oefening in logisch redeneren, zorgvuldig werken en zelfdiscipline onderhouden. Het aankweken van dergelijke eigenschappen bij kinderen en jongeren zou ik niet bepaald als "tijdverlies" willen bestempelen. Het kan een middel zijn om de alomt verspreide "art de l' à peu près" een beetje tegen te gaan.

Wie zich tegen een beperkte spellingcommissie afzet, doet er goed aan zich vooraf een beetje te informeren. De Taalunie heeft enkele jaren geleden een intensief onderzoek laten uitvoeren in brede lagen van de bevolking in Noord en Zuid om te peilen naar de wenselijkheid van spellingaanpassingen. Het resultaat was blijkbaar zo chaotisch, dat er niets mee te beginnen was. Wie

zich een idee wil vormen van de reële problemen en geen genoegen neemt met demagogische kreten van leken, moet zich eens verdiepen in de stroom van publikaties met spellingvoorstellen en hun consequenties. De Taalunie is niet over één nacht ijs gegaan in deze kwestie. Haar brochures in de reeks *Voorzetten* zijn dan ook verplichte lectuur voor wie ter zake een zinnige discussie wil voeren.

In het artikelje in *Vivat* wordt wel gedacht aan de positie van het Nederlands in de Europese Gemeenschap. Daarbij moet men dan ook denken aan de taalkundige eenheid met Nederland: een afzonderlijk "Vlaams" maakt geen enkele kans. Mede daarom moet de spellingkwestie met omzichtigheid aangepakt worden: bijkomende verschillen met Nederland als gevolg van spellingwijzigingen kunnen we missen als kiespijn. Dat dergelijke problemen niet denkbeeldig zijn, blijkt b.v. uit de spelling van *politie* en *motie* (*polietsie, polisie, mootsie, mosie* ?).

Wie voor "volledige vereenvoudiging" pleit, moet zelf maar eens proberen een logisch sluitend, dus consequent spellingsysteem op poten te zetten. Daarbij kunnen o.m. de volgende problemen niet omzeild worden:

1. De letter *e* wordt voortdurend voor drie verschillende klanken gebruikt, nl. in *pEn* en *bEnEn*. Dat is onpraktisch en zou gewijzigd moeten worden. Hoe?
2. Het systeem van open en gesloten lettergrepen levert bij zwakbegaafden grote moeilijkheden op. Wat doen we met *pot-potten* en *poot-poten*? Maken we er resp. *poten* en *pooten* van?
3. Vele taalgebruikers weten niet wanneer ze een slot-n moeten schrijven. Wat te doen? *Neme/nemen we de bene/benen*? Of *kome we eraan* en *jullie komen aan de deur*?
4. Werkwoorden: *ik hout mijn hart vast*; *ik lade de oto in*; *hij wou/wau/onmiddelek/onmiddellijk/...wechgebragt/weggebracht worde(n)*.
5. Bastaardwoorden bezorgen ons *nachtmerries/nagtmeri's*: *de sjofeur heeft last met zen tsjook*; *de kompjuter marsjeert/marsjeerd/marcheert/marcheerd weer niet...*
6. Er gebeuren nogal wat fouten aan de tweeklanken *ei/ij* en *ou(w)/au(w)*. Wat doen we ermee? *Wei zein blei*; *we houde(n) houwe(n) haude(n)/hauwe(n) gauw/gouw hout/haut vast!*

In Nederland zijn er nogal wat "gewone mensen" die niet weten of ze *vals* of *fals*, *vresen* of *fresen* moeten schrijven. Wat is daarvoor de oplossing? Of gaan onze "maatschappelijke betrachtingen" niet zo ver en negeren we Noordnederlandse analfabeten?

"De beste promotie (...) voor onze taal bestaat erin het geschreven woord zoveel mogelijk gelijk te maken aan het gesproken woord", zegt mevr. B.M. Al eens gedacht aan het verschil - binnen het Standaardnederlands, het A.B.N. - in stijlregisters? De uitspraak tijdens een officiële lezing in het stadhuis klinkt anders dan de taal van de leraar tegen zijn leerlingen, van de kantoorchef tegenover zijn collega's. Welk van die stijlregisters komt in aanmerking om als basis voor het geschreven woord te dienen? In een door dialecten versnipperd taallandschap is de Afrikaanse leuze "skryf soos jy praat" een alibi voor complete taalanarchie. Moeten we daarvan heil verwachten voor de toekomst van onze taal? Als "strijdend Vlaming" bedank ik daar feestelijk voor.

Van academici verwachten we dat ze onderwerpen, waarbij het lot van de hele gemeenschap betrokken is, met de nodige omzichtigheid benaderen. Laten we ons er a.u.b. voor hoeden lichtvaardig de hele spelling op losse schroeven te willen zetten. De gevolgen ervan zijn nauwelijks te overzien. Laten we de beslissingen aan deskundigen overlaten, niet aan kwakzalvers. Van rechters, artsen, ingenieurs, e.d. aanvaardt de gemiddelde medeburger de beroepsbekwaamheid. Waarom kan een commissie van academisch gevormde taalkundigen dan niet au serieux genomen worden?

Dr. Yvette Stoops

Bibliografie :

Nederlandse Taalunie - *Voorzetten* 3. J. de Rooij en W. Haeseryn : *Spelling en Wettelijke en bestuurlijke aspecten*. Wolters-Noordhoff, Groningen-Leuven, 1985. 22 blz. ISBN 90 01 76310 3 - *Voorzetten* 4 J. de Rooij : *Spelling - Inhoudelijke aspecten*. Wolters-Noordhoff, Groningen-Leuven, 1985. 71 blz. ISBN 90 01 76311 1. - *Voorzetten* 20. G. Geerts e.a. : *Rapport van de Werkgroep ad hoc Spelling*. Stichting Bibliographia Neerlandica, 's-Gravenhage, 1988. 171 blz. ISBN 90 713131 19 0.

De afdeling IEPER-POPERINGE-WERVIK... een flinke twintiger.

Zaterdag 23 februari 1991 vierde V.V.A. IEPER-POPERINGE-WERVIK zijn vierde lustrum. Naar aanleiding van dit jubileum hield de Centrale Raad zijn algemene vergadering te leper.

Te 18.00 uur werden de leden van de CR uitgenodigd op de academische zitting in de gotische raadzaal van het leperse stadhuis.

De plaatselijke voorzitter, lic. Erik Blondeel, opende de zitting met een kort overzicht van de geschiedenis van de vereniging. Hij bracht hierbij hulde aan de stichtende leden en legde vooral de nadruk op de stichtingsvergadering waarop wijlen prof. Dr. Piet Desomer, rector van de K.U.L., het had over 'Universitaire problemen'.

* * *

Als feestredenaar hield prof. dr. Eric Ponette, algemeen voorzitter, een opgemerkt betoog tegen de verengelsing van onze maatschappij. Hij sprak vooral zijn bekommernis uit voor het behoud van onze cultuur en taal in het komende Europa, waar het Engels waarschijnlijk een dominerende rol zal spelen, en voor het behoud van onze cultuur en taal in het licht van de toenemende inwijking van de Eurokraten en andere niet-Europese bevolkingsgroepen.

Spreker had zeker geen lof voor de overspoeling van onze cultuur door een Amerikaanse nepcultuur die via de T.V. onze woningen binnendringt, noch voor het toenemend materialisme dat ons aanzet tot het verbruik van dingen die we eigenlijk niet nodig hebben.

Maar vooral hekelde hij de steeds groeiende invloed van het Engels in het Vlaamse straatbeeld, reclamewereld en ons dagelijks taalgebruik. Hij illustreerde dit met enkele spirituele voorbeelden.

Tot slot bleef hij stilstaan bij de verengelsing van de Nederlandse en Vlaamse universiteiten: "Zeventig jaar na de verklaring van kardinaal Mercier, die het Nederlands afwees als voertaal aan de universiteit, horen we een Nederlandstalig minister doodernstig verkondigen dat het Nederlands best vervangen wordt door het Engels." (Incredibilem rem tibi narro, sed veram)

Prof. Ponette ging hierbij uitvoerig in op de motieven die deze 'anglofielen' bezielen en koppelde hieraan het vijfpunten-standpunt van V.V.A. dat verscheen in 'Vivat Academia', nr. 72 (juni 1990), pp. 71-73.

Bestuurslid Jef Verschoore zet Carl en zijn vrouw Liva in de bloemetjes.

Onverwachts volgens het officiële programma, maar niet ongewild voor het plaatselijk feestgezelschap, nam gemeenteraadslid en bestuurslid ir. J. Verschoore het woord om de secretaris in de bloemen te zetten. Hij belichtte vooral het prachtige werk dat Carl Billiet in de voorbije twintig jaren presteerde. Uit zijn gewaardeerde huldiging lichten we volgende passus:

"Het verhaal van twintig jaar vereniging dat onze voorzitter daarjuist bracht is een verhaal van stichters en vele bestuursleden die in die twintig jaren komen en gaan. Eén ding hebben ze allen gemeen: inzet en toewijding voor het V.V.A. Aan al die personen zijn we dan ook veel dank verschuldigd. Deze dank voor al deze personen zouden we vanavond graag veenzelvigen in onze uitgesproken dank voor één persoon. Eén man die er reeds bij de stichting bij was: secretaris Carl Billiet nam deze functie waar in het stichtingsbestuur en hij doet dit tot vandaag al twintig jaar lang. De secretaris kan gerust de constante genoemd worden in de bestuurswerking, de rots in de branding. Die hele tijd heeft hij ook met veel zorg en

met strakke hand de financiën van de vereniging in evenwicht gehouden en heeft hij erop toegezien dat de andere bestuursleden in al die jaren niet al te kwistig met zijn zuur verdiende V.V.A.-spaarcentjes omsprongen. Carl Billiet is echter niet alleen een functiebekleider, hij is ook een zeer hartelijk man. Iedere activiteit opnieuw staat hij paraat om zijn leden te verwelkomen met een warme handdruk, een kwinkslag en is hij geïnteresseerd in ieders doen en laten. Daarbij heeft hij steeds veel oog voor de opvang van nieuwe leden, die hij vlug op hun gemak stelt en die hij zich vlug thuis laat voelen in de vereniging.

Om al die redenen, Carl, zeggen wij, het V.V.A. leper-Poperinge-Wervik U dank, duizendmaal dank en houden wij eraan om hier vanavond U publiek te huldigen, iets dat we misschien in het verleden te weinig hebben gedaan."

Het voltallig V.V.A.-bestuur werd op het lepers stadhuis ontvangen. In het midden bemerkt U de gevierde secretaris Carl Billiet en zijn vrouw, geflankeerd door prof. E. Ponette en E. Blondeel.

Schepen Durnez overhandigt prof. E. Ponette het fotoboek over leper.

Als besluit van deze academische zitting nam academicus Jan Durnez, tweede schepenen voor financiën, sport en informatie en provincieraadslid, in naam van de burgemeester het woord.

Hij vertrok vanuit de volkstelling '81 die erop wijst dat 1/3 van alle kinderen geboren in dit arrondissement de streek verlieten en elders hun geluk beproefden. Hij hoopte dat bij de telling van tien jaar later deze trend niet zou doorgetrokken worden.

Het vervolg van zijn toespraak leek ons en de CR zo belangrijk dat wij U dit integraal in twee punten voorleggen :

1. Academici hebben ook een rol in onze streek

Het aantal universitaire en afgestudeerden uit het hoger onderwijs verdubbelde in de voorbije 30 jaar. Is dit ook zo in onze streek ?

Wat wel vast staat is dat deze streek nood heeft aan hoger geschoolden om zichzelf verder en beter te kunnen ontwikkelen.

Ook de lokale besturen beseffen dat zij hoog geschoold, academisch personeel nodig hebben : in de beleidsbepalende instanties en evenzeer in de ambtenarij en de overheidsdiensten. Zo heeft het leperse stadsbestuur in de voorbije vijf jaar meer dan 10 universitaire aangeworven in de diverse stadsdiensten : sport, cultuur, musea, bibliotheek, financiële dienst, beheer van patrimonium enz...

Een dergelijk verhogen van beleids- en bestuursniveau is voelbaar. Dit moet niet leiden tot denigrerend terugblikken maar wel tot de vaststelling dat de samenleving van de toekomst veel complexer en veeleisender wordt.

2. Wat kunnen we vragen aan V.V.A. en zijn leden ?

V.V.A. heeft in zijn boeiende geschiedenis militante periodes meegemaakt. Uw blad Vivat academia weet dit passend te evoceren.

Op dit engagement en op deze maatschappelijke inzet willen we een beroep doen.

Iedereen is ervan overtuigd, zeker in deze streek, die ver van de zon ligt, dat niet alle heil uit Brussel kan komen.

Dit wil zeggen dat wij van V.V.A.-leden een beleidsinbreng verwachten die de lokale besturen kan versterken. Niet alleen om bv. in leper jaarlijks meer dan één miljard frank te verzamelen om die dan ook uit te geven, maar nog meer in het inhoudelijk en technisch ondersteunen van het beleid.

Dit kan natuurlijk door het opnemen van politieke en/of partijpolitieke engagementen en dit onder het motto "we doen zelf aan politiek".

Maar minstens even waardevol kan een inbreng zijn in vele adviesraden en bestuurscommissies die een stadsbestuur kent. Het verhogen van de kwaliteit van adviezen evenals het op een hoger peil brengen van de deskundigheid is van levensbelang. Zo is bv. in de jonge leperse Stedelijke Milieuraad gebleken hoe noodzakelijk een inbreng op hoog niveau is.

Het schitterende brandraam in deze raadzaal, van de hand van Arno Brys, geeft visueel weer wat het betekent een stad te zijn die naar buiten treedt, internationaal schitterende commerciële relaties onderhoudt en fiscaal autonoom is. De duizendjarige geschiedenis van leper, weergegeven in het brandraam is een aanmoediging om er samen voor te werken. Daarom doen wij een beroep op u !

Tot slot maakte hij namens het stadsbestuur zijn welgemeende felicitaties over aan onze stichtende leden, onze gevierde secretaris, ons huidig bestuur en de nationale leiding van V.V.A. Tevens sprak hij de hoop uit om ons nogmaals te ontvangen bij de viering van het eerste jubileum en om er samen

een nieuwe analyse te maken over ontwikkelingen in V.V.A. en in onze streek.

Schepen Durnez besloot de zitting met de overhandiging van het fotoboek over leper, samengesteld door de fotograaf Anthony, aan prof. Eric Ponette, Erik Blondeel en Carl Billiet.

Kring Vlaams Gezelschapsleven Brussel

Onder impuls van een Kerngroep afgevaardigden van haar Verenigingen, streeft de Kring Vlaams Gezelschapsleven Brussel, naar een representatieve Vlaamse Uitstraling te Brussel in de toekomst!

Als aanloop, om het slagen van dit initiatief voor te bereiden en aldus het gedurfde risico tot een verzekerd succes om te buigen, voorziet de Kerngroep voor dit jaar

EEN INSTRALING VAN DE KRING

een gelegenheid waarbij de Verenigingen, Lid van de Kring Vlaams Gezelschapsleven Brussel, zichzelf terugvinden en zichzelf voorstellen aan elkaar, tijdens een Actieve Ontmoetingsdag, op ZATERDAG 19 OKTOBER 1991.

PROGRAMMA VAN DE DAG

vanaf 14 uur

TREFFEN in handen en onder de verantwoordelijkheid van de organiserende Vereniging.

vanaf 18 uur

SAMENKOMST in de Magdalenazaal voor de receptie.

vanaf 19 uur

WANDELBUFFET in de Magdalenazaal.

en tot 2 uur

DANSMUZIEK met TUSSEN-OPTREDENS van onze Verenigingen.

Uitnodigingen kunnen aangevraagd worden bij de eigen Vereniging of bij het Secretariaat p/a Ons Brussel, Rogiercentrum, Internationale Doorgang 6, Bus 95, Kantoor 608, 1210 Brussel (tel. 02/218.67.59 of 02/262.05.83);

Deelname: 1.750 Fr. per persoon.

TOCH (NOG) EENS NAAR DE IJZERBEDEVAART

en waarom niet?
Er zijn altijd wel V.V.A.'ers!
Zondag 25 augustus 1991

Personalialia

Geboorten: onze hartelijke gelukwensen!

Sander, kleinzootje van Monique en Piet Martens, op 21 april 1991
Michaël, zootje van Nadia en Bart Nicolai, kleinzootje van Paulette en Mark Verhoeven op 22 april 1991.

Karolien, kleindochtertje van Els en Cyriel Leeten op 5 maart 1991
Margaux, kleindochtertje van Jacqueline Alberty-Meert op 13 maart
Gilles, kleinzootje van Mies en Raymond Caris op 1 april.

Huwelijken: behouden vaart!

Ilse en Frank, zoon van Anette en Herman Vandendriessche op 11 mei 1991
Karine en Danny, dochter van Lisette en Jan Umans op 28 juni 1991
Carl Mourisse en Kathlijn De Koninck op 4.5.91,
dochter van de heer en mevrouw J. De Koninck-Van Roy. (afd. Oostende)
Eric Cooreman en Kathleen Missiaen (lid VVA Oostende) op 11.5.91.
Marleen en Bryan, dochter van Lisette en Jan Umans op 4 mei 1991.

Sterfgevallen: onze oprechte deelneming.

Marie Vrijens, moeder van Henri en Marina Vrijens op 21 mei 1991.
Leona Staelens, moeder van Xavier en Vera Staelens op 30 mei 1991.